

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута
Берегівської міської ради Закарпатської
області

_____ І. Ф. Келтвай-Вежел

«25» серпня _____ 2022 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута
Берегівської міської ради Закарпатської області

Схвалено на засіданні педагогічної ради
Берегівського ліцею
імені Лайоша Кошута
Берегівської міської ради
Закарпатської області
Протокол від 25.08.2022 р. № 1

2022

Структура освітньої програми
Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута Берегівської міської ради Закарпатської області

Пояснювальна записка

Розділ 1. Призначення ліцею та засіб його реалізації.

Розділ 2. Опис "моделі" випускника ліцею

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу ліцею

Розділ 4. Навчальний план та його обґрунтування.

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій.

Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми.

Розділ 7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.

Пояснювальна записка

Берегівський ліцей імені Лайоша Кошута Берегівської міської ради розташований за адресою: 90202, Закарпатська область, м.Берегово, вулиця Богдана Хмельницького,18.

Директор: Желтвай-Веждед Емеше Федорівна.

Засновник: Берегівська міська рада.

Рік заснування: 2021 (рішення 4 сесії 8 скликання Берегівської міської ради Закарпатської області від 22.02.2021 р № 163).

Ліцензія: від 02.10.2013 року ЗД № 029200.

За Статутом Берегівський ліцей імені Лайоша Кошута є комунальним закладом освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової, базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута на 2022-2023 навчальний рік розроблена відповідно:

- ✓ Конституції України (ст.53);
- ✓ Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р.№988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. №778 «Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 7 серпня 2013р. №538);
- наказу МОН України від 11.09.2009 №854 «Про затвердження нової редакції Концепції профільного навчання у старшій школі»;
- наказу МОН України від 21.03.2018 №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України від 20.04.2018 №407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня»;
- наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- наказу МОН України від 19.08.2016 №1009 «Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи»;
- наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- листа МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 р. №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи»;
- наказу МОН України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;

- листа МОН України №1/9-322 від 18.05.2018 «Роз'яснення щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у ЗНЗ в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей»;
- ✓ Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205.

У 2022/2023 навчальному році функціонуватимуть 23 класи, в яких будуть навчатися 606 учнів.

В закладі працюють гуртки різних напрямків: військово-патріотичного, економічного, танцювального та спортивного.

Заклад забезпечує умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами, які можуть самостійно пересуватись. Доступ до приміщення закладу для осіб з особливими освітніми потребами можливий тільки на I поверх. Пандус – в наявності. Інші умови доступності для навчання осіб з особливими потребами відсутні.

Берегівський ліцей імені Лайоша Кошута має за мету створення умов для отримання учнями широкої освіти і реалізації їх індивідуальних творчих здібностей, інтересів і нахилів, розвитку умінь, навичок, які дозволяють здобувачам освіти глибоко оволодіти предметами і в цілому загальнолюдською культурою.

Мета діяльності ліцею полягає у створенні умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного учня, його морального, інтелектуального, фізичного, художньо-естетичного зростання, формування ключових компетентностей. Заклад має виховати громадянина демократичного суспільства, яке визнає освіченість, вихованість, культуру найвищими цінностями, незмінними чинниками соціального прогресу. Нове покоління людей повинно бути здатним ефективно працювати і навчатися протягом життя, оберігати і примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства.

Основними завданнями ліцею є:

- безперервний процес підвищення ефективності освітнього процесу з одночасним урахуванням потреб суспільства, потреб особистості учня. Цьому сприяє застосування новітніх досягнень педагогіки та психології, використання інноваційних технологій навчання, комп'ютеризація освітнього процесу;
- підвищення якості освітньої діяльності ліцею та забезпечення їх відповідності національним, європейським і міжнародним стандартам і вимогам;
- різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі виявлення її задатків і здібностей, формування ціннісних орієнтацій, задоволення інтересів і потреб;
- збереження і зміцнення морального, фізичного і психічного здоров'я вихованців; виховання школяра як громадянина України, національно свідомої, вільної, демократичної, життєво і соціально компетентної особистості, здатної здійснювати самостійний вибір і приймати відповідальні рішення у різноманітних життєвих ситуаціях;
- формування у школярів бажання і уміння вчитися, виховання потреби і здатності до навчання упродовж усього життя, вироблення умінь практичного і творчого застосування здобутих знань;
- становлення в учнів цілісного наукового світогляду, загальнонаукової, загальнокультурної, технологічної, комунікативної і соціальної компетентностей на основі засвоєння системи знань про природу, людину, суспільство, культуру, виробництво, оволодіння засобами пізнавальної і практичної діяльності;

- виховання в учнів любові до праці, забезпечення умов для їх життєвого і професійного самовизначення, формування готовності до свідомого вибору і оволодіння майбутньою професією;
- виховання школяра як людини моральної, відповідальної, з розвиненим естетичним і етичним ставленням до навколишнього світу і самої себе;
- запровадження в школі інноваційних підходів, форм, методів і засобів навчання;
- забезпечення ефективної взаємодії та співпраці всіх учасників освітнього процесу.

Заклад здійснює освітній процес за денною формою навчання в одну зміну. За бажанням батьків учні можуть частково або повністю навчатись за дистанційною формою. Тривалість навчального тижня в закладі – 5 днів. Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладі організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 30 червня наступного року. З огляду на воєнний стан у країні 2022/2023 н.р може тривати більше або менше 175 днів.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – 01.09.2022 – 23.12.2023

II семестр – 09.01.2023 – 02.06.2023

Орієнтовні терміни канікул:

осінні – 24.10.2022 – 30.10.2022 (7 днів);

зимові – 24.12.2022 – 08.01.2023 (16 днів);

весняні – 27.03.2023– 02.04.2023 (7 днів).

Всього 30 днів

Додаткові тижневі канікули для 1-х класів : 20.02-26.02.2023

Останній ддзвінок: 02.06.2023

Вручення свідоцтв: 24.06.2023

Для виконання вимоги ст.10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» та відповідно до Положення про навчальні екскурсії та навчальну пошуково-дослідницьку практику учнів з 01.06.2022 року по 09.06.2022 року для учнів будуть організовані навчальні екскурсії та навчальна пошуково-дослідницька практика, яка передбачає створення умов для наближення змісту навчальних предметів до реального життя, спостереження та дослідження учнями явищ природи і процесів життєдіяльності суспільства, розширення світогляду школярів, формування в них життєво необхідних компетенцій, посилення практичної та професійно-орієнтаційної спрямованості освітнього процесу.

Навчальні екскурсії та навчальна пошуково-дослідницька практика є складовою освітнього процесу та може проводитися в очній (на свіжому повітрі) та дистанційній формі (синхронному та асинхронному режимі). Для учнів 1-4, 5-6 класів тривалістю не більше 3 академічних годин синхронного режиму на день, для учнів 7-8 класів – не більше 4 академічних годин синхронного режиму на день, для учнів 10-х класів не більше 5 академічних годин синхронного режиму на день, Інші години проводяться педагогічними працівниками асинхронно, заняття проводяться за складеним розкладом у межах їхньої річної тарифікації та для виконання навчальних програм.

Зміст та форми організації НПДП, а також час її проведення, визначається адміністрацією закладу та затверджується наказом по закладу.

Необхідною умовою організації НПДП є дотримання санітарно-гігієнічних вимог та безпека життєдіяльності. НПДП є позаурочною спільною діяльністю вчителів та учнів і спрямована на розвиток здібностей здобувачів освіти через свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, пошукової, наукової і науково-технічної діяльності тощо.

Тривалість навчальних занять в закладі:

35 хвилин у 1 класах,

40 хвилин у 2-4 класах

45 хвилин в середній та старшій ланці (початок занять о 8.30).

Перерви між уроками 10, 15, 20 та 25 хвилин, що передбачено Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти

№ уроку	1 класи			2-4 класи		
	початок	кінець	перерва	початок	кінець	перерва
1-й	8.30	9.05	20	8.30	9.10	15
2-й	9.25	10.00	25	9.25	10.05	20
3-й	10.25	11.00	25	10.25	11.05	20
4-й	11.25	11.00	20	11.25	12.05	15
5-й	12.20	12.55	15	12.20	13.00	10
6-й	13.10	13.45		13.10	13.50	

№ уроку	5-11 класи		
	початок	кінець	перерва
1-й	8.30	9.15	10
2-й	9.25	10.10	15
3-й	10.25	11.10	15
4-й	11.25	12.10	10
5-й	12.20	13.05	05
6-й	13.10	13.55	10
7-й	14.05	14.50	05
8-й	14.55	15.40	

Для учнів 1-х- 4-х класів організовано роботу груп подовженого дня.

Режим роботи ГПД:

1-2 класи		3 – 4 класи	
13.00-13.10	прийом дітей до групи	14.00-14.15	прийом дітей до групи
13.10-13.20	бесіда з БЖД	14.15-14.45	обід
13.20-14.00	спортивна година	14.45-15.15	прогулянка на свіжому повітрі
14.00 -14.30	обід	15.15 -16.15	самопідготовка (з перервами) або заняття за інтересами
14.30-15.00	прогулянка на свіжому повітрі, заняття за інтересами	16.15-17.00	спортивна або клубна година

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

У ліцеї щоденно о 9 годині 00 хвилин має проводитись загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, базової та старшої школи.

Перелік предметів державної підсумкової атестації визначається Міністерством освіти і науки України. Терміни їх проведення визначаються та затверджуються керівником навчального закладу. Орієнтовні терміни проведення ДПА для 4-х класів – остання декада травня 2023 року; для 9-х класів – календарний тиждень після закінчення навчального року. Рішення про доцільність проведення навчальної практики та навчальних екскурсій приймає педагогічна рада школи.

Школа працює в режимі п'ятиденки з двома вихідними – субота, неділя. Навчальні заняття проводяться в одну зміну з 8³⁰ до 15⁴⁰ і регламентуються розкладом уроків, затвердженим директором школи. Позакласна робота з фізичного виховання, гурткова робота та навчальні екскурсії проводяться в позаурочний час.

Розділ 1

Призначення ліцею та засіб її реалізації

Призначення ліцею полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку мікрорайону ЗЗСО, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- розширене вивчення окремих предметів;
- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;
- надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;

- рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми школи здійснюється через три рівні освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- старша школа тривалістю два роки.

За бажанням батьків, у всіх класах ліцею мовою навчання є угорська. Українська мова вивчається як державна відповідно до Типових навчальних планів шкіл з навчанням мовою корінного народу, національної меншини. Відповідно до пункту 6 статті 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту» навчання проводиться державною мовою в обсязі не менше 20 відсотків річного обсягу навчального часу:

у 5-х класах за рахунок годин української мови та української літератури (6 тижневих годин), годин фізичної культури (3 години), етики (0,5 год) та предмета «Здоров'я, безпека та добробут» (0,5 год). Всього 32%.

у 6-х класах за рахунок годин української мови та української літератури (7 тижневих годин), та предмета «Основи здоров'я» (1 год). Всього 24%.

у 7-х класах за рахунок годин української мови та української літератури (5,5 тижневих годин), годин фізичної культури (3 години). Всього 26%.

у 8-х класах за рахунок годин української мови та української літератури (5 тижневих годин), годин фізичної культури (3 години). Всього 24,6%.

у 9-х класах за рахунок годин української мови та української літератури (5 тижневих годин), годин фізичної культури (3 години). Всього 24,6%.

Розділ 2

Опис "моделі" випускника школи

Модель випускника **Нової Української Школи** – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення; готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави ;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник ліцею має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 3

Цілі та задачі освітнього процесу

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітньої програми обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем школи в освітньому просторі міста, району, мікрорайону.

У 2022/2-23 навчальному році пріоритетними напрямками освітньої діяльності є:

- **продовження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа», впровадження у 5 класах нового Державного стандарту базової середньої освіти;**
- **організація освітнього процесу після вимушеного переривання його звичного перебігу, викликаного спочатку тривалими карантинами, потім – військовою агресією російської федерації на території нашої держави;**
- **організація навчальної діяльності здобувачів освіти в умовах поєднання різних форм організації освітнього процесу;**
- **посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції, просвіти з питань особистої безпеки;**
- **психологічна допомога учасникам освітнього процесу.**

У 2022/2023 навчальному році починається поетапне впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти, відповідно учні 5 класу переходять на нову модель навчання.

Перед школою поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

Відповідно до пунктів 1.8 Розділу I, пунктів 2.3. – 2.5., 2.7., 2.10., 2.11. Розділу II Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2000 року № 522 (із змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2000 року за № 946/5167, на підставі клопотання департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської обласної державної адміністрації від 16 вересня 2021 року № 01 -13 /1566, з метою реалізації абзацу 2 частини першої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, на підставі висновків комісії з інноваційної діяльності сектору дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти та виховання Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України від 20 вересня 2021 року (протокол № 6), урахувавши пункт 1 частини першої статті 22 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та з метою створення інтегрованої Європейської моделі школи з угорською мовою навчання,

у ліцеї започатковано реалізацію інноваційного освітнього проекту за темою

«Європейська інтегрована модель школи з угорською мовою навчання» на базі Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута на жовтень 2021 – листопад 2026 рр.

Розділ 4

Навчальний план та його обґрунтування

Робочий навчальний план закладу на 2022/2023 навчальний рік складено на підставі рекомендацій листа МОН України від 19 серпня 2022 р. №1/9530-22 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році»

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

- **на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);**
- **на рівні базової середньої освіти: в 5 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898); в 6 – 9 класах – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);**
- **на рівні профільної середньої освіти (в 10 – 11/12 класах) – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);**

Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти – на рівні початкової освіти:

Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

на рівні базової середньої освіти:

у 5 класах – Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235),

у 6 – 9 класах – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405);

на рівні профільної середньої освіти – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами);

У 2022-2023 нр продовжується реалізація інноваційного освітнього проекту за темою «Європейська інтегрована модель школи з угорською мовою навчання» для 1-2-х та

5-х класів. (наказ МОН України від 29.09.2021 № 1033)

Перелік навчальної літератури та навчальних програм, що мають грифи «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», «Схвалено для використання в освітньому процесі» або висновок «Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах» (далі – Перелік), постійно оновлюється і доступний на офіційному вебсайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

Відповідно до Порядку надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам (далі – Порядок), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 20 липня 2020 р. № 931, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 жовтня 2020 р. за № 1119/35402, зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки від 08 листопада 2021 р. № 1203, гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» надається модельним навчальним програмам.

Навчальним програмам, розробленим не на основі модельних навчальних програм, навчальним програмам з позашкільної освіти надається гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі».

Навчальні програми, розроблені на основі модельних навчальних програм, згідно із Законом України «Про повну загальну середню освіту» (пункт 8 частини першої статті 1), затверджується педагогічною радою закладу освіти.

Для реалізації варіативної складової навчальних планів на підставі рішення педагогічної ради заклад освіти може використовувати в освітньому процесі навчальні програми факультативів та курсів за вибором, які раніше мали відповідний гриф МОН і були включені до Переліків навчальної літератури та навчальних програм у попередні роки.

4.1.. Порядок вивчення окремих предметів

З метою забезпечення Державного стандарту загальної освіти навчальний план закладу включає інваріативну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на розширене вивчення навчальних предметів інваріативної складової та курсів за вибором, а саме:

Класи НУШ

- у **3- 4-х** класах виділено по 1 додатковій годині на розширене вивчення предмета Угорська мова.
- у **5-А,Б класах** виділено по 1 додатковій годині на курс за вибором Народознавство..

(освітня галузь „Мови і літератури”)

- У **6-А, Б** класах години на вивчення предмету української мови збільшено на 1 год за рахунок уполовинення трудового навчання та на 0,5 год за рахунок додаткових годин.
- У **8-А, Б та 9-А,Б** класах години на вивчення предмету української мови збільшено на 1 год за рахунок додаткових годин.
- У **10-А, 11-А ,Б** класах години на вивчення предмету української мови збільшено на 2 год за рахунок додаткових годин.

(освітня галузь „Суспільствознавство”)

- У **10-А, 11-А ,Б** класах виділено по 0,5 додаткові години на розширене вивчення предмету історія України.
- У **10-А, 11-А ,Б** класах виділено по 0,5 додаткові години на розширене вивчення предмету Всесвітня історія.
- Відповідно до концепції допрофільного та профільного навчання в школі та з метою поглиблення пізнавального інтересу учнів до історії рідного краю з варіативної складової навчального плану виділяються години на ведення курсу за вибором учнів згідно заяв батьків: „Історія угорського народу” (по 1 годині на тиждень) у 7-8-9-х класах з обов’язковим оцінюванням навчальних досягнень учнів та виставленням балів з даного предмета до документа про освіту (рішення педради від 30.08.2018 р. Протокол № 1). Курс за вибором викладається за державними програмами, затвердженими МОН України.

(освітня галузь „Математика”)

- у **6-А, 6-Б** класах виділено додаткові години на розширене вивчення математики – по 0,5 год на тиждень.
- у **10-А** класі виділено по 0,5 додаткові години на розширене вивчення алгебри та геометрії.
- у **11-А, Б** класах виділено по 1 додатковій годині на розширене вивчення алгебри та геометрії.

4.2. Порядок поділу класів на групи

Згідно наказу МОН України від 20.02.2002 р. № 128 «Про порядок поділу класів на групи при вивченні окремих предметів» здійснено поділ на групи при наповнюваності від 28 учнів при вивченні :

- української мови, англійської мови у 2-А, Б та 3-В класах
- української мови у 4-А та 10- А класах
- української мови, англійської мови, інформатики та трудового навчання 5-А, Б, 7-Б, 8-А, Б класах

Клас	українська мова (на пропорційній основі)	англійська мова (на пропорційній основі)	трудове навчання (на гендерній	інформатика (на пропорційній
1-А				
1-Б				
1-В				
2-А	2 групи	2 групи		
2-Б	2 групи	2 групи		
3-А				
3-Б				
3-В	2 групи	2 групи		
4-А	2 групи			
4-Б				
4-В				
5-А	2 групи	2 групи	2 групи	2 групи
5-Б	2 групи	2 групи	2 групи	2 групи
6-А				
6-Б				
7-А				
7-Б	2 групи	2 групи	2 групи	2 групи
8-А	2 групи	2 групи	2 групи	2 групи
8-Б	2 групи	2 групи	2 групи	2 групи
9-А				
9-Б				
10	2 групи			
11				

4.3. порядок викладання «дробових» предметів по семестрам

У 2022/2023 навчальному році визначено такий порядок викладання предметів інваріантної та варіативної складових, на які виділено не цілу (дробову: 0,5; 1,5; 2,5 тощо) кількості годин:

№ з/п	Назва навчального предмету,	Спрямування	Клас	Кількість годин за робочим навчальним планом	Кількість годин	
					I семестр	II семестр
1	Здоров'я, безпека та добробут	інваріантна складова	5-А,Б	0,5	1	0
2	етика	інваріантна складова	5-А,Б	0,5	1	0
3	угорська мова	інваріантна складова	6-А,Б	3,5	4	3
4	математика	інваріантна +варіативна складова	6-А,Б	4,5	4	5
5	українська мова	інваріантна складова	7-А,Б	3,5	3	4
6	угорська мова	інваріантна складова	7-А,Б	2,5	3	2
7	хімія	інваріантна складова	7-А,Б	1,5	2	1
8	музичне мистецтво	інваріантна складова	7-А,Б	0,5	1	0
9	образотворче мистецтво	інваріантна складова	7-А,Б	0,5	0	1
10	історія України	інваріантна складова	8-А,Б	1,5	2	1
11	історія України	інваріантна складова	9	1,5	2	1
12	географія	інваріантна складова	9	1,5	1	2
13	всесвітня історія	інваріантна +варіативна складова	10	1,5	2	1
14	мистецтво	вибірково-обов'язковий	10	1,5	2	1
15	географія	інваріантна складова	10	1,5	1	2
16	хімія	інваріантна	10	1,5	2	1
17	Захист Вітчизни	інваріантна складова	10	1,5	1	2
18	інформатика	вибірково-обов'язковий	10	1,5	1	2
19	всесвітня історія	інваріантна +варіативна складова	11	1,5	1	2
20	мистецтво	вибірково-обов'язковий	11	1,5	2	1
21	Захист України	інваріантна складова	11	1,5	1	2
22	інформатика	вибірково-обов'язковий	11	1,5	2	1

I ступінь

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя,

усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати **внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, угорської культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Освітні програми можуть мати корекційно-розвивальний складник для осіб з особливими освітніми потребами. Для дітей з особливими потребами тривалість здобуття початкової освіти може бути подовжена.

Програми інваріантного складника Базового навчального плану є обов'язковими для використання в загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів і форм власності.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення

особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому (вербальне) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

Оцінювання учнів 1-4-х класів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 р. № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти”

Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна – включає українську мову та літературу, угорську мову, іноземну мову (англійська);
- математична – спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- природнича – має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;
- технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;
- соціальна і здоров’язбережувальна – формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров’я та здоров’я інших;
- громадянська та історична – формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв’язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;--
- інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв’язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;

- мистецька – формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;
- фізкультурна – формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

У 1-2-х класах:

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через предмети:

- українська мова, українська література, угорська мова, іноземна мова (англійська).

Математична освітня галузь через предмет – математика.

Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична та мистецька реалізується через інтегрований предмет – Навколишній світ. Я досліджую світ.

Навчальний план для I ступені (1-2 клас) на 2022-2023 н.р.

Розроблено на основі експериментального навчального плану 1-4 класів ЗЗСО
Закарпатської області, наказ МОН України від 29.09.2021 р. № 1033 (додаток 2)

НУШ		Кількість годин на тиждень у класах				
Назва освітньої галузі	предмет	1.А	1.Б	2.А	2.Б	Разом
	кількість учнів	19	19	33	33	104
Мовно-літературна	Українська мова та література	5	5	5	5	20
	Угорська мова та література	5	5	5	5	20
	Англійська мова	2	2	2	2	8
Математична	Математика	4	4	4	4	16
Природнича	Навколишній світ*	1	1	1	1	4
Соціальна і здоров'язбережувальна				1	1	
Громадянська та історична		1	1	1	1	8
Технологічна				1	1	
Інформатична						
Мистецька	Мистецтво**	2	2	2	2	8
Фізкультурна	Фізична культура***	3	3	3	3	12
Усього		20+3	20+3	22+3	22+3	96
Додаткові години						
Загальна кількість годин (без урах. поділ на групи)		805	805	875	875	3360
Гранично допустиме тижневе навч. навантаження		20/700	20/700	22/770	22/770	
ВСЬОГО без урахування поділу класів на групи		23	23	25	25	96
Поділ на групи				7	7	14
Українська мова				5	5	10
Англійська мова				2	2	4
Інформатика						
<i>Сумарна кількість навч.годин(тиждень)</i>		23	23	32	32	110

* Інтегровано: Громадянська та історична, Природнича, Соціальна і здоров'язбережувальна галузі

** Може викладатись окремо Музика та Образотворче, або інтегровано Мистецтво

*** Не враховується в гранично допустиме навантаження

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Навчальний план для I ступені (3-4 клас) на 2022-2023 н.р.

Розроблено на основі ТОП ЗЗСО I.ступеня наказ МОН України від 08.10.2019 р. № 1273

НУШ								
Назва освітньої галузі	предмет	3.А	3.Б	3.В	4-А	4-Б	4-В	Разом
Мовно-літературна	Українська мова та література	6	6	6	6	6	6	36
	Угорська мова	4	4	4	4	4	4	24
	Англійська мова	1	1	1	1	1	1	6
Математична	Математика	4	4	4	4	4	4	24
Природнича	Я досліджую світ	5	5	5	4	4	4	
Соціальна І здоров'язбережувальна	Я досліджую світ							
Громадянська та історична	Я досліджую світ							
Технологія	Я досліджую світ							
Інформатична	Інформатика				1	1	1	
Мистецька	Мистецтво	2	2	2	2	2	2	12
Фізкультурна*	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	18
Усього		22+3	22+3	22+3	22+3	22+3	22+3	150
Додаткові години								
Угорська мова		1	1	1	1	1	1	6
Загальна кількість годин (без урах. поділ на групи)		910	910	910	910	910	910	5460
Гранично допустиме тижневе навч. навантаження		23/805	23/805	23/805	23/805	23/805	23/805	
ВСЬОГО без урахування поділу класів на групи		26	26	26	26	26	26	156
Поділ на групи								
Українська мова				6				
Англійська мова				1				
Інформатика								
<i>Сумарна кількість навч.годин(тиждень)</i>		26	26	33	26	26	26	163

II ступінь (базова освіта)

Освітня програма базової середньої освіти окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням мовою корінного народу, національної меншини (таблиця 2 ТОП). Учні 5-х класів навчатимуться у 2022/2023 нр за експериментальними навчальними планами (пункт 2 наказу МОН України від 29.09.2021 р № 1033)

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:

- для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,
- для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,
- для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
- для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані для II ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Варіативна складова навчального плану визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів та використовується на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють світоглядне спрямування.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). Так, Берегівському ліцеї імені Лайоша Кошута за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-х класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти відбуватиметься згідно методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (Наказ МОНУ № 289 від 01 квітня 2022 року

Навчальний план для 5-х класів на 2022-2023н.р.

Розроблено на основі експериментального навчального плану 5-9 класів, наказ МОН України від 29.09.2021 р. № 1033 (додаток 3)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		5-А	5-Б	всього
	Інваріативна складова			
	<i>кількість учнів</i>	30	29	
Мовно-літературна	<i>Українська мова</i>	4	4	8
	<i>Українська література</i>	2	2	4
	<i>Інтегрований курс «Література» (угорська та зарубіжна)</i>	2	2	4
	<i>Іноземна мова (англійська)</i>	3	3	6
	<i>Мова корінного народу, національної менишини (угорська)</i>	3	3	6
Математична	<i>Математика</i>	5	5	10
	<i>Алгебра</i>			
	<i>Геометрія</i>			
Природнична	<i>Інтегрований курс "Пізнаємо природу"</i>	2	2	4
	<i>Біологія</i>			
	<i>Географія</i>			
	<i>Фізика</i>			
	<i>Хімія</i>			
Соціальна і здоров'язбережувальна	<i>Здоров'я, безпека та добробут</i>	0,5	0,5	1
	<i>Етика/ курси морального спрямування</i>	0,5	0,5	1
	<i>Підприємництво і фінансова грамотність</i>			
Громадянська та історична	<i>Вступ до історії України та громадянської освіти</i>	1	1	2
	<i>Історія України. Всесвітня історія. (Інтегрований курс)</i>			
	<i>Історія України</i>			
	<i>Всесвітня історія</i>			
	<i>Громадянська освіта</i>			
	<i>Основи правознавства</i>			
Технологічна	<i>Технології</i>	1	1	2
Інформатична	<i>Інформатика</i>	1	1	2
Мистецька	<i>Мистецтво</i>	2	2	4
Фізична культура	<i>Фізична культура**</i>	3	3	6
Разом		30	30	60
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	
Народознавство		1	1	2
Географія Карпатського регіону				
Історія угорського народу				
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		28	28	
Всього фінансується з бюджету(без урахування поділу класів на групи)		28+3	28+3	
Поділ на групи		9	9	18
українська мова		4	4	8
англійська мова		3	3	6
інформатика		1	1	2
трудове навчання		1	1	2
Сумарна кількість навчальних годин		40	40	80

Навчальний план для II ступені 6-9 класи на 2022-2023н.р.

Розроблено на основі ТОП ЗЗСО II ступені, наказ МОН України від 20.04.2018 р. № 405 (таблиця 2)

Освітні галузі	Предмети									
	Інваріативна складова	6-А	6-Б	7-А	7-Б	8-А	8-Б	9-А	9-Б	всього
	<i>кількість учнів</i>	26	26	26	29	33	33	27	26	226
Мови і літератури	Українська мова	4,5+ 0,5	4,5+ 0,5	3,5	3,5	2+1	2+1	2+1	2+1	29
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2	16
	Іноземна мова (англійська)	2	2	2	2	2	2	2	2	16
	Мова корінного народу, нац меншини (угорська)	3,5	3,5	2,5	2,5	2	2	2	2	20
	Інтегркурс «Література» (угорська та зарубіжна)	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Суспільство-знавство	Всесвітня історія. Історія України. (Інтегрований курс)	2	2							4
	Історія України			1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	8
	Всесвітня історія			1	1	1	1	1	1	6
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	0,5	0,5	-	-	-	-	3
	Образотворче мистецтво	1	1	0,5	0,5	-	-	-	-	3
	Мистецтво	-	-	-	-	1	1	1	1	4
Математика	Математика	4+0, 5	4+0, 5	-	-	-	-	-	-	9
	Алгебра	-	-	2	2	2	2	2	2	12
	Геометрія	-	-	2	2	2	2	2	2	12
Природо-знавство	Біологія	2	2	2	2	2	2	2	2	16
	Географія	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5	15
	Фізика	-	-	2	2	2	2	3	3	14
	Хімія	-	-	1,5	1,5	2	2	2	2	11
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	1	1	1	1	8
	Інформатика	1	1	1	1	2	2	2	2	12
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	1	8
	Фізична культура**	3	3	3	3	3	3	3	3	24
Разом		29+3	29+3	29,5+3	29,5+3	29,5+3	29,5+3	29,5+3	31+3	268
		32	32	32,5	32,5	32,5	32,5	34	34	262+6*
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	1	1	2	2	2	2	12
Українська мова		0,5	0,5			1	1	1	1	5
математика		0,5	0,5							1
Історія угорського народу				1*	1*	1*	1*	1*	1*	6
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31	32	32	33	33	33	33	258
Всього (без поділу класів на групи)		33	33	33,5	33,5	34,5	34,5	36	36	274
Поділ на групи					7,5	8	8			23,5
українська мова					3,5	3	3			9,5
англійська мова					2	2	2			6
інформатика					1	2	2			5
трудове навчання					1	1	1			3
Сумарна кількість навчальних годин		33	33	33,5	41	42,5	42,5	36	36	198

6 клас: укр м. + 1 год за рахунок праці та 0,5 за рахунок додаткових годин
7 клас; укр м. + 1 год за рахунок уполовинення обр мист та музики
8-9 клас: укр м. + 1 год за рахунок додаткових годин

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

*** В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

У 2022-2023 н.році у Берегівському ліцеї імені Лайоша Кошута буде діяти спеціальний клас (інклюзивний) з дитиною з аутистичними проявами.

Освітня програма спеціального класу (6-Б) для дітей з особливими освітніми потребами окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 5-10-х класів спеціальних закладів загальної середньої освіти складає 6265 годин (для дітей із затримкою психічного розвитку 5-9-х класів - 5145 годин): для 5-х класів - 875 годин / навчальний рік, для 6-х класів - 980 годин / навчальний рік, для 7-х класів - 1050 годин / навчальний рік, для 8-х, 9-х, 10-х класів - 1120 годин / навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для дітей з особливими освітніми потребами

Корекційно-розвиткові заняття проводять спеціалісти закладу освіти та сумісники: вчитель-логопед, вчитель реабілітолог, психолог

При визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків, визначених Державними санітарними нормами та правилами,

Навчальні плани зорієнтовані на роботу базової школи за 5-денним навчальними тижнем. Повноцінність базової освіти здобувачів освіти спеціальних класів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами забезпечується через реалізацію інваріантної, варіативної частин навчального плану та корекційно-розвиткових занять, які обов'язково фінансуються з відповідного бюджету.

Навчальний план для 6-Б спеціального класу з дитиною із ЗПР

на 2022-2023н.р.

Розроблено на основі ТОП ЗЗСО II ступеня для дітей з ООП, наказ МОН України від 12.06.2018 р № 627 із змінами (наказ № 815 від 26.07.2018 р.) (табл.17) та на основі Постанови Кабміну України від 09.08.2018 р. № 588 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», на підставі витягів комплексної оцінки розвитку дитини ІРЦ № ІРЦ-85954/2020/123944 від 01.06.2020 р.

Індивідуальний навчальний план інклюзивного 6-Б класу для дитини із затримкою психічного розвитку:

на 2022-2023н.р.

Розроблено на основі ТОП ЗЗСО спеціальних ЗЗСО II ступеня для дітей з ООП, наказ МОН України від 12.06.2018 р. № 627 із змінами наказ № 815 від 26.07.2018 (таблиця17)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		6-Б	Разом
	<i>Інваріативна складова</i>		
	<i>кількість учнів</i>	1	
Мови і літератури	Українська мова	2+1	3
	Українська література	1	1
	Іноземна мова (англійська)	2	3
	Угорська мова	3	3
	Інтегрований курс «Література» (угорська та зарубіжна)	1	1
Суспільство-знавство	Історія України (Вступ до історії)	1	1
	Всесвітня історія	1	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Математика	Математика	4	4
Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	2	2
Технології	Трудове навчання*	2-1	1
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура**	2+1	2
Разом		27	28
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1
Українська мова		1	1
Корекційно-розвиткові заняття		4	4
Корекція розвитку		1	2
Корекція мовлення		2	1
Ритміка		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28
Сумарна кількість навчальних годин		32	32

Трудове навчання* - уполовинено

Здоров'я і фізична культура - збільшено на 1 год за рахунок труд. н

Українська мова - збільшено на 1 год за рахунок дод год

III ступінь

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами);

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,

для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для III ступеня (далі – навчальний план). Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2018 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

Берегівський ліцей імені Лайоша Кошута для складання власного навчального плану буде використовувати другий варіант організації освітнього процесу.

Другий варіант (таблиця 2) містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать:

1- «Українська мова»,

2-«Українська література»,

3-«Зарубіжна література»,

4-«Іноземна мова (англійська мова),

5-«Мова і література національної меншини» (угорська мова і угорська література)

«Історія: Україна і світ» (у другому варіанті передбачено вивчення 2-ох окремих предметів:

6-«Історія України»,

7-«Всесвітня історія»),

8-«Громадянська освіта»,

9-«Математика»,

«Природничі науки» (у другому варіанті передбачено вивчення 4-ох окремих природничих дисциплін:

10-«Біологія і екологія»,

11-«Географія»,

12-«Фізика і астрономія»,

13-«Хімія»),

14-«Фізична культура»,

15-«Захист Вітчизни» (для юнаків)/ Медико-санітарна підготовка (для дівчат).

У другому варіанті зазначено мінімальну кількість тижневих годин на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з державними вимогами Державного стандарту.

За модульним принципом буде реалізовано і зміст базового предмета «Фізика і астрономія». У такому разі розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюватиметься відповідно до навчальних програм.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учень має обрати два предмети – один в 10 класі, інший в 11 класі, або одночасно два предмети в 10 і 11 класах (у такому разі години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами). Скориставшись таким правом учні обрали «Інформатику» та «Мистецтво».

Частину навчальних годин навчального плану призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання формується закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети (їх перелік з орієнтовною кількістю тижневих годин подано в таблиці 3), що вивчаються на профільному рівні;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання приймає заклад освіти, враховуючи освітні потреби учнів, регіональні особливості, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу тощо.

Спираючись на новий Закон України "Про Освіту", Берегівський ліцей імені Лайоша Кошута запроваджує для учнів 10–11 класів профільне навчання, яке передбачає розширене вивчення певних дисциплін. Для учнів 10-11 класів пропонується суспільно-гуманітарний (історія, українська мова) напрям профільної освіти.

Частину годин навчального плану призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання (суспільно-гуманітарний) формується закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію за рахунок збільшення годин на вивчення української мови, історії України, всесвітньої історії)

Предмет «Мова і література корінного народу, національної меншини» (угорська) буде вивчатися як окремі предмети: «угорська мова», «угорська література».

Таблиця 2 до Типової освітньої програми (2011)

**Навчальний план
для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети¹	27 (29)	26 (28)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Мова і література корінного народу, національної меншини ³	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1

Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура ⁴	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 (6)	9 (7)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

¹ У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

² За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.

³ Мова і література корінного народу, національної меншини входить до базових предметів лише для закладів освіти з навчанням мовою, корінного народу, національної меншини. В інших закладах освіти цей предмет може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин.

⁴ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

Таблиця 3
до Типової освітньої програми (2011)

Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів

Профільний предмет	Кількість годин на тиждень	
	10 клас	11 клас
Українська мова	4	4
Українська література	4	4
Зарубіжна література	3	3
Іноземна мова	5	5
Друга іноземна мова	3	3
Мова і література корінного народу, національної меншини	5	5
Історія України	3	3
Всесвітня історія	3	3
Правознавство	3	3
Економіка	3	3
Алгебра	6	6
Геометрія	3	3
Фізика і астрономія	6	6
Біологія і екологія	5	5
Хімія	4	6
Географія	5	5
Інформатика	5	5
Технології	6	6
Мистецтво	5	5
Фізична культура	6	6
Захист Вітчизни	5	5

**Навчальний план для III ступені Березівського ліцею імені Лайоша Кошута
на 2022-2023н.р.**

Розроблено на основі ТОП ЗЗСО III ступені, наказ МОН України від 20.04.2018 р. № 408 (таблиця 2)

предмет		10-А клас / суспільно- гуманітарний профіль	11-А клас / суспільно- гуманітарний профіль	11 -Б клас / суспільно- гуманітарний профіль	Всього
кількість учнів		28	24	19	
Базові предмети		29	28	28	85
укр. мова		2+2	2+2	2+2	12
укр. літ.		2	2	2	6
зарубіжна література		1	1	1	3
іноземна		2	2	2	6
угорська мова		1	1	1	3
угорська література		1	1	1	3
історія України		1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	6
всесвітня історія		1+0,5	1+0,5	1+0,5	4,5
Громадянська освіта		2	0	0	2
алгебра		1,5+0,5	1,5+1	1,5+1	7
геометрія		1,5+0,5	1,5+1	1,5+1	7
біологія і екологія		2	2	2	6
географія		1,5	1	1	3,5
фізика і астрономія		3	4	4	11
хімія		1,5	2	2	5,5
фізична культура		3	3	3	9
Захист Вітчизни/МСП		1,5	1,5	1,5	4,5
Вибірково-обов'язкові предмети		3	3	3	9
Інформатика		1,5	1,5	1,5	4,5
Мистецтво		1,5	1,5	1,5	4,5
Додаткові години¹,		4	5	5	14
на профільні предмети, окремі базові предмети	укр мова	2	2	2	6
	історія України	0,5	0,5	0,5	1,5
	всесвітня історія	0,5	0,5	0,5	1,5
	алгебра	0,5	1	1	2,5
	геометрія	0,5	1	1	2,5
Всього годин за навчальним планом		36	36	36	108
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		33	33	33	99
поділ на групи					
укр мова		4	0	0	
сумарна кількість навчальних годин годин		40	36	36	112

Розділ 5

Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету.

Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюються у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створені вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Згідно положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти визначено механізм забезпечення здобуття повної загальної середньої освіти за дистанційною формою, а також використання технологій дистанційного навчання під час організації освітнього процесу. Для цього у школі створено власну мережу Google classroom, яка дає можливість чітко, ефективно перелаштовувати освітній процес, у разі потреби на дистанційну форму навчання.

Організація дистанційного навчання забезпечує можливість реалізувати право осіб на якісну та доступну освіту відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду, незалежно від віку, місця проживання чи перебування, стану здоров'я, інвалідності, соціального і майнового стану, інших ознак і обставин, у тому числі тих, які об'єктивно унеможливають відвідування закладів освіти.

Дистанційне навчання здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти та має забезпечувати виконання суб'єктами дистанційного навчання державних стандартів освіти. У разі потреби дистанційне навчання може організовуватися за індивідуальним навчальним планом.

Педагогічні працівники самостійно визначають режим (синхронний або асинхронний) проведення окремих навчальних занять. При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, організовується в синхронному режимі (решта навчального часу організовується в асинхронному режимі).

Для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання, зокрема дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, багатодітних, малозабезпечених сімей тощо), заклад освіти забезпечує використання інших засобів комунікації, доступних для учнів (телефонний, поштовий зв'язок тощо).

Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання здійснюється з дотриманням вимог законодавства про освіту, захист персональних даних, а також санітарних правил і норм (щодо формування розкладу навчальних занять, рухової активності, вправ для очей, безперервної тривалості навчальної діяльності з технічними засобами навчання, тривалості виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час).

Дистанційне навчання організовується для учнів, які не мають медичних протипоказань до занять із комп'ютерною технікою.

Дистанційне навчання осіб із особливими освітніми потребами здійснюється з урахуванням індивідуальної програми розвитку.

Розділ 6

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Заклад освіти забезпечує регулярне відстеження результатів навчання учнів, а також надання їм підтримки в освітньому процесі (за потреби).

Оцінювання результатів навчання учнів проводяться за видами оцінювання, визначеними спеціальними законами, і відповідно до критеріїв, визначених МОН України. Державна підсумкова атестація учнів проводиться відповідно до законодавства.

Оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Рівень досягнень учнів буде вивчатись: шляхом моніторингу знань, умінь і навичок з окремих предметів; проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проектів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО.

Розділ 7

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітніх програм ЗССО на 2021/2022 навчальний рік передбачено використання, *Методичних рекомендації щодо організації освітнього процесу в 2021/2022 н.р., діючих навчальних програм* з усіх предметів інваріативної частини, курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника (додаток 1,2).

Згідно рекомендацій Міністерства освіти і науки України для використання в освітньому процесі в ліцеї у 2022/2023 навчальному році на *рівні базової, профільної середньої освіти (5 – 11 класи)* рекомендовані такі *навчальні програми*:

5 клас – модельні навчальні програми, яким надано гриф

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом від 12.07.2021 [№ 795](#) (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., [№ 898](#), від 29.09. 2021 р. [№ 1031](#), від 13.12. 2021 р. [№1358](#), від 02.02. 2022 р. [№ 96](#), від 09.02. 2022 [№ 143](#), від 11.04. 2022 р. [№ 324](#)) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам);

6 – 9 класи

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);
- навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам»;

10 – 11 класи

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);
- навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам».

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для</p>

		повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній

		<p>роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загально предметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; iх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища.

Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнiв уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних ситуацiях.

Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

✓ організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрiзних тем враховуються при формуваннi духовного, соціального i фiзичного середовища навчання;

✓ окремі предмети — виходячи iз наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться вiдповiднi трактовки, приклади i методи навчання, реалiзуються надпредметнi, мiжкласовi та загальношкiльнi проекти. Роль окремих предметiв при навчаннi за наскрiзними темами рiзна i залежить вiд цiлей i змiсту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний iз конкретною наскрiзною темою;

- ✓ предмети за вибором;
- ✓ роботу в проектах;
- ✓ позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- ✓ кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ якість проведення навчальних занять;

- ✓ моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- ✓ Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- ✓ оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- ✓ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута має передбачати досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової, базової та профільної середньої освіти.

Освітню програму схвалює педагогічна рада *Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута* та затверджує її директор. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнів, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма *Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута* та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті *Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута*.